

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dvx Spiritvalis

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.Xiii.

Cap. IX. De externa Adoratione, & Reuere[n]tia, & situ corporis eiusq[ue]
praxi in oratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48784](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48784)

CAPVT IX.

DE EXTERNA ADORATIONE,
& Reuerentia, & Situ corporis,
eiusque praxi in oratione.

QUAMVIS DEVS D. N. præcipuè sit in spiritu & veritate adorandus, vult tamen etiam hunc spiritum & veritatem externis indicijs manifestari, quibus integer redditur,

ac perfectus actus religionis, quem vocamus adorationem qua offerimus Deo non solum spiritum, sed etiam corpus, in testimonium infinitæ ipsius excellentiæ. Hæc autem corporis reuerentia, multum adiuvat reuerentiam illam spiritus, & orationis feruorem. Nam (vt S. Augustinus ait) genua flectere, manus extendere, prosterner e se in terram, & aliæ huiusmodi humiliactiones, non sunt ad manifestandum Deo, quod est in ipso corde, cum totum illud pater; sed, vt ipsum cor permoueat, ad orandum cum humilitate & feruore maiori: affectus enim cordis, qui vt hæc externa fierent, præcessit, multum, eidem factis foetur, crescitque.

PRO cuius declaratione, præmittenda est, insignis quædam eiusdem Sancti doctrina, di-

K 5

centis:

IX SPIRITUS
DE PONTE

centis: Quamuis in Scriptura diuina, non peculiaris aliquis modus præscriptus, componendi corpus in oratione; siquidem de aliquibus dicitur, quod orarent in terram prostrati: alij stantes, aut genibus flexis, aut sedentes, aut iacentes: Alia tamen regula vrendum tibi est, cum te ipsum ad orandum excitas, aut tuam necessitatem; aut ex obedientia præcepti, quo teneris, aut tuæ consolationis intuitu, & ut, sic orando, Deo tribuas honorem: Alia verò, cum repente à Deo permoueris ad orandum, qua interna motione inuenis te in ipsa oratione immersum: cum nihil tale tu quaereres. Nam in ultimo hoc casu, in quocumque situ, te deprehenderit inspiratio diuina, non est, quod differas orationem; nec locum aut xiè quaeras, vbi aut genua flectas, aut ad terram procidas: Nam ipsamet Dei motio solet tunc efficere solitudinem quandam internam; & quietum oratoriū, in quo ores, obliuiscis loci, in quo es, & situs corporis, quæ tunc habes. Quod si distrahereris, quaerendo alium locum, aliamq; corporis compositionem, præteriret forte & euanesceret inspiratio illa, eiusq; fructu priuareris. Quare, si hæc Dei motio, te in lecto deprehenderit, sicut a *Ezechiam*; aut in carcere catenis & compedibus vinctum, sicut b *Manassem*: aut in foro magna turba circumdatum, sicut c *Susannam*; aut mensæ accubentem in bona conuersatione, sicut S. Scholasticam: non est quod locum alium exquiras, aut aliam mutationem

a Isaia 38. 2.

b In oratione Manasses.

c Dan. 13. 35.

sed (quod de quatuor illis sanctis animalibus dicebamus) ibi sistas, alas tuas contrahas, sensus tuos colligas; intra te ipsam continere ingrediaris, & d *particula* *boni domi*, quæ in domum tuam ingreditur, *non te pretereat*. Non tamen propterea negamus, esse bonum, ad secretiorem locum te recipere; si adsit commoditas, & non periculum, oblatam amittendi portionem; neque enim adeo timidum te esse expedit, ut existimes, eam te amissurum, eo solo, quod vel paululum loco mouearis: siquidem qui visitationem cepit, quia ita voluit; prosequi eam poterit, sicut volet.

Ecc. 14. 14

S. I.

PRAETER hos casus (ait S. Augustinus) cum tu ipse ad orandum te incitas, eam corporis compositionem curare debes, quæ ad internam recollectionem te magis *adiutur*, & permotura ad maiorem deuotionem, ac reuerentiam Maiestatis diuinæ: nisi aut ab obedientia, aut constitutione aliqua præscribatur, præstat tamen *inteam* compositionem inclinare, quæ sit optima; sicut iam declarabitur.

PRIMUM in ipso ingressu ad conspectum Dei, bonum est genua flectere, aut te rotum prosternere, agnoscens, te, ex te ipso, puluerem esse; & infinitam Dei Maiestatem, qui te ex nihilo eduxit: sicut Reges illi Magi, statim atque intrarunt porticum Bethlehemicam, Regemque recens natum viderunt *et prociētes*

e Mat. 2. 11.

ad ora.

IX SPIRITUS
DE PONTE

f Ma 26. 35

g Marc 14. 35

lib. 2. c. 7.

h 2. Reg. 12.

16.

i Iudith. 9. 1

Luc 7. 38.

2.

k Luc 22.

41.

l Act. 7. 59.

m Eph. 3. 14

n Dan. 6. 10.

id orauerunt eum. Et ipsemet Christus D. N. cum orauit in horto, *f* *procidit in faciem suam* *3* *super terram.* Et idem fecisse antiquos Monachos, refert Cassianus: quamuis mox se erigerent, experti eum corporis situm, ad longam orationem non ad eum esse commodum: eodem quo grauet caput, somnum prouocet, & interdum malas cogitationes: aut esca sit laxitatis, & pigritiae corporis, quod hac via defatigationem euitet. Est nihilominus eadem corporis compositio, ad breue aliquod temporis spatium, aut pro tempore afflictionis, satis commoda, quando scilicet is, qui orat, valde est afflictus, & hoc sensu procidit ad pedes Dei; quod fecit Dauid, qui h *deprecatus Dominum pro paruo* *lo filio, tacuit super terram:* Et Iudith, *i* *prostrans se Domino, clamabat ad Dominum,* pro populo suo. Et Maria Magdalena ad pedes Christi prostrata, defleuit peccata sua.

AD prolixiorum autem Orationem, & in genere, omnibus aptior est situs, cum utrumque genu flectitur: sicut ipse CHRISTVS (vt ait sanctus Lucas) *k* *flexis genibus orabat suam scilicet prosequens orationem.* Eodem modo S. I. Stephanus *pro suis persecutoribus orauit. p* *positis genibus.* Et S. Paulus *m* *in genua se prosternens adorabat ad Patrem, orans pro salute fidelium:* Et Daniel *n* *in tribus temporibus in die flectebat genua sua, & adorabat:* Et tempore distractionis, aut ariditatis aut somnolentiae, aptus modus est, orare per breues sed valde frequentes genu flexiones, coniungendo singulis internam aliquam

quam

quam adorationem aut breuem petitionem, aut piū alium orationis affectum: sicut facere consuevit sanctus ille Simeon in sua columna, flectens genua sua ita, vt caput terræ coniungeret, & statim se erigeret; & iterum post breue spācium, flecteret: & hoc modo socius quidam Theodoretī computauit. 1244. genu flexiones, donec defatigatus, à numerando desistit. Et de sancto Bartholomæo scribitur, consueuisse centies in die, & centies in nocte, genua flectere, vt oraret: estque fas credere, vsum illum fuisse iaculatorijs orationibus; breuib; quidem, sed feruentibus.

ALIVS modus compositionis corporis in proluxa oratione est, stando, vt mos erat Iudæorum, quem Phariseos seruasse, ait Christus, dicens: *o Qui amat in Synagogis, & in angulis platearum stantes orare.* Et publicanus (vt sanctus Augustinus aduertit) etiam *p stans orauit: quamdiu præ reuerentia se collocauerit in infima parte templi, & oculos in terram confixos non audibat ad cælum leuare.* Et Christus D. N. sæpe hoc modo orauit. & sanctus Simeon hoc modo prosequēbatur proluxas suas, & continuatas orationes. Nec vllus sedere deberet, quando orat in occulto, nisi (vt sanctus Bonauentura aduertit) quando morbus, debilitas, aut grauis defatigatio ad id faciendum cogit. Et neque tunc fieri deberet, nisi prius ad breue saltē tempus genua flectatur, aut stetur; & licentia à Deo

D. N. ad

IX SPIRITUS
DE PONTE

o Mat. 6 5

p Luc. 18, 13

q Gen. 18. 30.

r In sua ora-
tione.

r Gen. 24. 67.

1. Tim. 2. 8.
c. 20.

D. N. ad sedendum potatur, ei dicendo, sicut Abraham: que, *quasi indignis Domine sedens*, sed quia sedens, sed quod aliter manere non potest, & tunc sedes sit demissa, ut vel sic aliter exhibeatur Deo reverentia, & reflectitur ut dicebat Rex Manasses) *gentis cordis* siquidem corporis, non licet. Sicut se quoque S. Hieronymus in lecto pre senectute ac debilitate centem animabat, arripens suniculum, quo ex lecto pendentem habebat, quo se paululum erigeret, quando suarum orationum penitus inchoabat.

Alter quoque orandi modus, deambulans scilicet, non debet esse vltimus, nisi eiusdem generis, sicut advertit Gerson afferens ad id sententiam Philosophi dicentis: Animam sedendo quiescendo fieri sapientem. Quamvis interea & hic modus exercitij adiuuet, egrediens sicut dicitur de Isaac, *ad meditandum in agro* aut in loco alio solitario. Expediit autem omnibus adsuescere, ut exactius Apostoli contumilio satisfiat, *orandi videlicet in omni loco*, videbimus infra.

§. 2.

AD hanc externam reverentiam pertinent quoque alia minutiora, quae ipsam internam adiuvant, quae non praetermittuntur absque aliqua specie irreverentiae, quae Orationem ipsam effundit: quorum summam quandam ponit S. Bonaventura, dicens per omnes corporis partes. *Præcipue*

sunt, detectum habere caput, nisi manifesta necessitas tegere illud cogat. Nam (vt ait Apostolus) *vt vir orans velato capite, deturpat caput suum*; faciens videlicet quod ipsum non decet, & proprium est foeminarum, quibus turpe esset, non velato capite orare.

11. Cor. II. 4.

DEINDE, oculos tenere quietos, non tamen dormitantes: vt enim magna est irreuerentia, in oratione dormire; Ita est, visum effundere, ad aspiciendum, quod alibi geritur: & incuriam quãdam in his, multis lacrymis Iuit S. Catharina Senensis. *Item* quando vocaliter oratur, loquendum est, non festinanter, sed cum grauitate. Si enim censeretur irreuerentia festinanter cum aliquo Principe loqui, quantò maior hæc censebitur? Nec minor erit irreuerentia, nimium strepitum facere, excreando, aut tussiendo: nisi aliter fieri non possit. Quem defectum valde exaggerat S. Ambrosius, referens Sancti cuiusdam Sacerdotis miraculum, quem in oratione cum toto populo existentem, ranarum strepitus perturbabat; quæ, cum is in Dei nomine filere eas iussisset, in momento conticuerunt. *Silent, inquit, ranæ in suis lacunis, & strepunt homines in templis? Irrationale animal reueretur oratione, quã non nouit: & homo eã cognoscens, non reueretur religionem? Alter ille iuuenis adeo reueritus est Alexandrũ sacrificantem, vt exsiliente pruna ex sacrificio, immotus manserit, & brachiũ*

com

IX SPIRITUS
IE PONTE

comburi permittit, nullo edito gemitu; & non ita reuerberis Deum, vt in eius pietate impertinentes huiusmodi strepitus non primas. Hæc sanctus Ambrosius. Quibus ad S. Bonauentura: In loco publico euitandæ etiam esse strepitum labiorum, instar sibi imprudens, inquit, est oratio, quæ cum sit multas impedit; & cum sit tepida, perturbat alias meliores. Et antiqui monachi, etsi in ad orandum, in vnum locum conuenirent, tamen tamen (ait Cassianus) tanta quiete, silentioque orabant, atque si nullus ibi esset: nisi strepitus aut gemitus audiebatur, nisi foris ex spiritus feruore suspirium aliquod, aut gemitus, inaduertenter ex corde proferret.

v. 2. Par. 6. 13.

PERTINET quoque ad reuerentiam ipsius manus quietas, & coniunctas, & v. ad eas eleuatas habere: sicut orauit Salomon, in forma crucis, ad eum modum, quo Christus Dominus in ea orauit; & Moyse, de quo dicitur: *x cum leuaret Moyse manus, vin. ebat rael;* approbante scilicet Deo, coereuonam illam externam, ortam ex interno spiritu, quo illa exhibebatur, insigni adeo miraculo, qualis fuit populi victoria, cum illæ tenerentur eleuata: cum tamen, *si paululum eas reuississet superaret Amalec,* quas tamen manus, quod graues essent, *Aaron & Hur ex vtraque parte sustentabant: & factum est, vt manus illius non lassarentur, vsque ad occasum solis, vsque ad perfectam victoriam de hostibus*

x Exod. 17. 11

portatam. Num hæc omnia casu facta sunt, aut aliquo mysterio vacant? Quid est, vincere populum Dei, quando Moyles orat, manibus eleuatis, nisi vt ait S. Gregorius Nazian. & S. Hieronym.) docere nos, quod feruens oratio, in virtute crucis Christi, consequatur victoriam? Et quid est lassari Moysen, tenendo manus eleuatas in altum: nisi nobis aperire, quæ graue sit corpori, spiritui in oratione seruire: qui, etsi promptus sit, viuit tamen in carne infirma, cuius debilitas sæpè in causa est, vt & ille lassetur, & remittat feruorem in oratione? Remedium itaque est, vt *Aaron* & *Hur*, manus illas sustentent. *Aaron* (teste S. Gregorio) significat montem fortitudinis: *Hur* vero ignem: & vterque representat Christum seruatorem nostrum, & Spiritum S. ab eo procedentem; qui nos iuuant, vt magna facilitate oremus. Christus quidem D. N. exemplo suo, Spiritus S. autem in inspiratione; Christus interna luce suorum veritatum, Spiritus S. igne sanctorum affectuum: & illi (vt S. Nilus) sunt spiritus & veritas, qui nos docent & permouent ad orationem & adorationem, quæ fit in Spiritu & Veritate modo prædicto. Si te lassatum in oratione deprehenderit, manusq; tuas cadere, & corpus ipsum deficere, recurre ad diuinum montem fortitudinis, Christum IESUM, & ad eius diuini spiritus ignem; dicelesque: O Patris æterni fortitudo, quæ in mundum venisti, ignem mittere, qui semper accenderet, & ascenderet in sublime; mitte in me

y Ioan: 4. 24

IX SPIRITUS
IE PONTE

hunc ignem, qui meum spiritum tanta vi
uet in celum, ut corpus ei, sine lassitudine
uiat. O Redemptor fortissime, qui in mon
tem Caluarium ascendens, ut orares man
tuas in cruce leuasti, ad quas, ne caderent,
stetandas, aliud fulcrum non habuisti, qui
duos duros clauos, corrobora manus me
gratia tua, ut erectas in oratione teneam, &
lustre tuum exemplum inspiciens, in ora
non defatiger: O diuine spiritus ignis, rap
tum cor meum, tecumque cum orat, contum
ut sensus omnis, corporisque potentia
ctentur, illud in hoc opere comitando. O
ma mea, colloca te ipsam dum oras sicut Mo
ses inter Aaron & Hur, fiduciam scilicet
in filio Dei, eiusque diuino spiritu colloca
ut oratio tua placeat æterno Patri; in cui
virtute omnes vinctes Dæmones, &

Dominus ad æternam suam glo
riam, tua implebit deside
ria. Amen.

20

50